

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Utrecht
T.a.v. het College van Bestuur
Postbus 573
3500 AN UTRECHT

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
40752587

Bijlagen
1

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschrijftencw.nl.*

Datum 04 september 2023
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo associate degree-opleiding Didactisch
Educatief Professional

Geacht bestuur,

Met de brief van 23 juni 2023, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 23 juni 2023, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo associate degree-opleiding Didactisch Educatief Professional als bekostigde opleiding te verzorgen in Amersfoort.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 augustus 2023, kenmerk 2023/057, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo associate degree-opleiding Didactisch Educatief Professional als bekostigde opleiding te verzorgen in Amersfoort. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de voltijdvariant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag, voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de

NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Onze referentie
40752587

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding Hogeschool Utrecht Voltijd hbo Associate degree Didactisch Educatief Professional Amersfoort	2023/057	14/08/2023

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 23/06/2023 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Utrecht om de hbo Associate degree Didactisch Educatief Professional als bekostigde opleiding te verzorgen te Amersfoort (brief van 23/06/2023 met kenmerk IAD/TK-sf/2023-06-23). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. De commissie heeft omwille van de zorgvuldige besluitvorming op 10/07/2023 de beslistermijn verlengd tot 28/08/2023.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Utrecht om de hbo Associate degree Didactisch Educatief Professional als bekostigde opleiding te Amersfoort te verzorgen. De commissie adviseert daarbij de toestemming te beperken tot de voltijdvariant op grond van art. 6.2 lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de WHW. Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de opleiding Didactisch Educatief Professional in Amersfoort vestigen. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree die de aanvrager in het Croho onderdeel Onderwijs wil laten registreren. De voorgenomen opleiding omvat 120 studiepunten en de

aanvrager wil deze in voltijdvorm aanbieden. De aanvraag is tegelijk ingediend met een aanvraag voor een vergelijkbare hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional in Apeldoorn die door Driestar educatief is ingediend (2023/061). De aanvragen zijn op grond van art. 5 lid 5 van de Regeling in samenhang beoordeeld.

De opleiding beoogt studenten op te leiden die een ondersteunende didactische rol binnen en buiten de klas, school en omgeving kunnen vervullen. Studenten worden onderwezen in zowel basisvaardigheden (e.g. rekenen, taal en burgerschap) en didactische vaardigheden. Deze vaardigheden worden afgestemd op diversiteit, inclusie en omgeving van de leerlingen.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo-4, havo- of vwo-diploma.

Afgestudeerden van de opleiding kunnen verschillende onderwijsondersteunende functies vervullen in het (speciaal) primair en voortgezet onderwijs. Voorbeelden van functies die de aanvrager noemt zijn instructeur basisvaardigheden, didactisch begeleider en leerpleinbegeleider.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Didactisch Educatief Professional aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich op de prognoses voor opleidingstypen, beroepsgroepen en opleidingssubsectoren zoals deze zijn opgenomen in ROA's Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS), de Spanningsindicator en het Dashboard Online vacatures van het UWV (www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards), het rapport 'Kansrijke beroepen van het UWV (2022)', het overzicht van 'Structureel kansrijke beroepen' van het UWV (2023), het rapport 'Arbeidsmarktprognose 2023-2024' van het UWV (2023), het rapport 'Regionale Arbeidsmarktprognose 2023-2024: Amersfoort' van het UWV (2023), het rapport 'De (arbeidsmarkt)positie van onderwijsassistenten en lerarenondersteuners in het primair onderwijs: Verkenning' van het Arbeidsmarkt Platform Primair Onderwijs (2021), de 'Arbeidsmarktanalyse primair onderwijs 2022' van het Arbeidsmarkt Platform Primair Onderwijs (2022), het factsheet 'Onderwijs: Factsheet arbeidsmarkt' van het UWV (2019) en het arbeidsmarktonderzoek 'Marktpotentieel Associate degree Didactisch Educatief Professional Hogeschool Utrecht' dat door Lexnova is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2022).

De commissie laat het factsheet 'Onderwijs: Factsheet arbeidsmarkt' van het UWV (2019) buiten beschouwing omdat deze gedateerd is.

De aanvrager beschouwt vier opleidingstypen die zijn opgenomen in ROA's AIS als relevant voor de voorgenomen opleiding Didactisch Educatief Professional, zijnde de opleidingstypen (1) bachelor lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken, (2) bachelor lerarenopleiding basisonderwijs, speciaal onderwijs en basiseducatie, (3) onderwijskunde en (4) sociaal pedagogisch werk. De commissie acht de opleidingstypen (1) bachelor lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken, (2) bachelor lerarenopleiding basisonderwijs, speciaal onderwijs en basiseducatie en (3) sociaal pedagogisch werk onvoldoende relevant omdat hier geen sterk verwante opleidingen in zijn opgenomen.

De commissie stelt vast dat de reeds bestaande opleiding Didactisch Educatief Professional nog niet in een van de opleidingstypen van het AIS is opgenomen. De commissie is echter op de hoogte gesteld dat deze opleiding in de aankomende editie van de arbeidsmarktprognoses in het opleidingstype bachelor onderwijskunde zal worden ingedeeld. De commissie neemt dit opleidingstype daarom mee in de onderstaande overweging, maar acht het slechts ten dele relevant. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1: Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor onderwijskunde

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Gem.		Typering
				Totaal % 6 jr.	jaarlijks %	
> > Bachelor - onderwijskunde	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		3700	9	1.4	hoog
> > Bachelor - onderwijskunde	verwachte vervangingsvraag tot 2026		7200	16	2.6	gemiddeld
> > Bachelor - onderwijskunde	verwachte baanopeningen tot 2026		10900	25	3.8	gemiddeld
> > Bachelor - onderwijskunde	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		11200	26	3.9	gemiddeld
> > Bachelor - onderwijskunde	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026		1			groot
> > Bachelor - onderwijskunde	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026		1			goed

Bron: ROA, AIS

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de beroepsgroepen leerkrachten basisonderwijs, docenten algemene vakken secundair onderwijs en docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. De commissie laat de door de aanvrager aangedragen beroepsgroepen buiten beschouwing omdat de voorgenomen opleiding studenten niet beoogt op te leiden voor beroepen in deze beroepsgroepen.

De commissie heeft bij de behandeling van de in samenhang beoordeelde (aanverwante) hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professionaal (2023/062) geconstateerd dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor een deel van de beroepen die in de beroepsgroep leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten is opgenomen. Zij komen echter niet in aanmerking voor beroepen zoals kinderverzorgers. De commissie acht deze beroepsgroep daarom ten dele relevant. Uit de prognose van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 2).

Tabel 2: Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Gem.		Typering
				Totaal % 6 jr.	jaarlijks %	
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		11000	8	1.2	hoog
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte vervangingsvraag tot 2026		29600	20	3.2	gemiddeld
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte baanopeningen tot 2026		40600	28	4.2	hoog
Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026		0.876			groot

Bron: ROA, AIS

De aanvrager doet verder een beroep op de prognoses voor de opleidingssubsector bachelor onderwijs in de arbeidsmarktregio Amersfoort. De commissie is van mening dat de opleidingssubsectoren zoals deze zijn opgenomen in het AIS te veel niet en nauwelijks relevante opleidingen bevatten en daardoor geen representatief beeld geven van de specifieke arbeidsmarkt waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding werkzaam zullen zijn. Om deze reden laat de commissie de prognoses voor opleidingssubsectoren buiten beschouwing.

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in ROA's AIS voor het opleidingstype en de beroepsgroep die ten dele relevant zijn voor de onderhavige opleiding een positief beeld geven van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Didactisch Educatief Professional.

De aanvrager verwijst vervolgens naar de gegevens afkomstig uit de Spanningsindicator en het Dashboard Vacaturemarkt van het UWV betreffende de voornoemde beroepsgroepen leerkrachten basisonderwijs, docenten algemene vakken secundair onderwijs en docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs op zowel een landelijke als regionale schaal (regio Amersfoort). De commissie laat in lijn met het bovenstaande deze beroepsgroepen buiten beschouwing, maar weegt de gegevens betreffende de beroepsgroep leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten wel mee. De commissie merkt op dat de arbeidsmarkt begin 2020 is gekrompen als gevolg van de coronacrisis en dat deze krimp vervolgens is omgeslagen naar een (zeer) grote krapte op de arbeidsmarkt die zichtbaar is bij alle beroepsgroepen en alle sectoren. Het feit dat de arbeidsmarktspanning bij de door de aanvrager relevant geachte beroepsgroepen als (zeer) krap wordt getypeerd en het aantal vacatures daarbinnen is toegenomen, is daarom niet onderscheidend. De commissie kent daarom minder gewicht toe aan deze bronnen en stelt vast dat zij een (zeer) kleine positieve indicatie geven van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager verwijst verder naar het rapport 'Kansrijke beroepen' van het UWV (2022, p. 10), waarin is aangegeven dat het beroep leerkrachten basisonderwijs in september 2022 als kansrijk is beschouwd. Ook het overzicht van 'Structureel kansrijke beroepen' van het UWV (2023), waarin 140 beroepen zijn opgenomen die al minimaal vier jaar kansen bieden voor werkzoekenden, vermeldt dat er structurele tekorten zijn aan docenten. De aanvrager stelt dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding aan het werk kunnen als lerarenondersteuner en een deel van de taken van de leraren kunnen overnemen. Daarmee kunnen zij in de ogen van de aanvrager een bijdrage leveren aan het oplossen van het lerarentekort.

De commissie constateert dat het feit dat de functie leerkracht basisonderwijs als (structureel) kansrijk wordt benoemd voortkomt uit het bestaande lerarentekort. De commissie acht het ook aannemelijk dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding leerkrachten kunnen ondersteunen om in ieder geval delen van de taken die normaliter bij de leerkrachten belegd zijn over te nemen. Dit inachtnemend is de commissie van mening dat deze bronnen een positieve indicatie geven van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Verder refereert de aanvrager aan het rapport 'Arbeidsmarktprognose 2023-2024' van het UWV (2023, p. 3; 6) en het rapport 'Regionale Arbeidsmarktprognose 2023-2024: Amersfoort' van het UWV (2023, p. 2), waarin is aangegeven dat er zowel op landelijke als op regionale schaal wordt geprognoseerd dat het aantal banen in de onderwijssector zal groeien. Op nationaal niveau wordt dit ingeschat op circa 16.000 banen (circa 2,3%). De prognoses geven ook aan dat er wordt verwacht dat de arbeidsmarkt zal blijven groeien in de daaropvolgende jaren.

De commissie constateert dat deze bronnen laten zien dat de arbeidsmarkt in het onderwijs groeit, maar stelt ook vast dat de onderwijssector dermate breed is dat hier niet zonder meer uit kan worden afgeleid dat de specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding groeit. De commissie kent daarom geen gewicht toe aan deze bronnen.

Het rapport 'De (arbeidsmarkt)positie van onderwijsassistenten en lerarenondersteuners in het primair onderwijs: Verkenning' van het Arbeidsmarkt Platform Primair Onderwijs (2021, p. 14-15)

wordt door de aanvrager aangehaald om specifiek in te gaan op de arbeidsmarktpositie van onderwijsondersteuners. Hierin wordt allereerst aangegeven dat de arbeidsmarkt voor onderwijsondersteuners tussen 2015 en 2019 sterk is gegroeid (van ruim 30.760 tot 40.090, een groei van circa 30%). In diezelfde tijd groeide het aantal fte met ongeveer 32%. Verder meldt het rapport dat er een "forse stijging" te zien is in het aantal vacatures voor onderwijsondersteunend personeel: zo is volgens het rapport een toename van het aantal vacatures van 1.950 in het schooljaar 2018-2019 (à 1.320 fte) naar 2.320 in het schooljaar 2019-2020 (à 1.540 fte). Het grootste deel (653 in 2019-2020) van deze functies betreft onderwijsassistenten.

De 'Arbeidsmarktanalyse primair onderwijs 2022' van het Arbeidsmarkt Platform Primair Onderwijs (2022, p. 51-52) geeft een bredere analyse van de arbeidsmarkt in het primair onderwijs en vermeldt hierbij onder meer dat er in het schooljaar 2020-2021 ongeveer 3.610 vacatures (à 2.380 fte) voor onderwijsondersteunend personeel waren. Daarbij is ook de vacature-intensiteit voor dit personeel hoger dan die voor leerkrachten. Daarbij merkt de aanvrager op dat het grootste deel van deze vacatures in het westen van het land open staat.

De commissie stelt vast dat studenten van de voorgenomen opleiding worden opgeleid voor onderwijsondersteunende functies en dat de vraag naar personeel in die functies groeit. De commissie constateert daarom dat de bronnen blijken te geven van een groeiende arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Ten slotte verwijst de aanvrager naar het arbeidsmarktonderzoek 'Marktpotentieel Associate degree Didactisch Educatief Professioneel Hogeschool Utrecht' dat door Lexnova is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2022). Hierin staan de resultaten beschreven van een online enquête die onder 53 werkgevers is afgenomen tussen juni en augustus 2022. De respondenten zijn allemaal werkzaam voor organisaties die in Nederland zijn gevestigd; de meeste organisaties zijn gevestigd in Midden Utrecht (55%), Het Gooi en Vechtstreek (13%), Rivierenland (8%) en Amersfoort (8%). Alle respondenten zijn werkzaam in het onderwijs. 83% geeft aan in het primair onderwijs te werken, 9% in het voortgezet onderwijs, 4% in het middelbaar beroepsonderwijs en 4% in het speciaal onderwijs. De organisaties verschillen sterk in grootte, maar de meeste respondenten werken voor bedrijven van 20 tot 49 medewerkers (45%), 50 tot 99 medewerkers (21%), 10 tot 19 medewerkers (11%) of 200 tot 499 medewerkers (11%). De respondenten zijn overwegend directeurs of schoolleiders (64%) en bestuurders (11%). 13% geeft aan een ander type functie te hebben. Een lijst van de hierbij genoemde functies is opgenomen in de bijlagen van het onderzoeksrapport. Verder geeft 70% van respondenten aan de vragenlijst namens een individuele school te hebben ingevuld en 30% namens een stichting.

Van de respondenten geeft 91% aan de voorgenomen opleiding (zeer) aansprekend te vinden en 70% is het (geheel) eens met de stelling dat er in hun werkveld een behoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De respondenten is gevraagd of zij denken in de komende twee jaar een behoefte te hebben aan nieuwe medewerkers binnen de eigen organisatie die de voorgenomen opleiding hebben gevolgd. 49% van de respondenten verwacht een dergelijke behoefte, 15% van de respondenten verwacht deze niet en 36% weet niet of deze wordt verwacht. Deze respondenten zien een behoefte van minimaal 70 en maximaal 149 nieuwe medewerkers in de komende twee jaar.

De commissie acht het arbeidsmarktonderzoek valide en overwegend navolgbaar. De navolgbaarheid wordt in de ogen van de commissie beperkt omdat er niet is aangegeven welke respondent welke antwoorden heeft gegeven. De commissie constateert echter dat alle organisaties waar respondenten voor werken zijn vermeld en relevant zijn. Ook lijken alle respondenten een positie te bekleden waarin zij een relevante uitspraak kunnen doen over de arbeidsmarktbehoefte die er binnen hun organisaties bestaat. Dit inachtnemend constateert de commissie dat het onderzoek blijkt te geven van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Didactisch Educatief Professioneel.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte aan de hand van een groot aantal bronnen. De commissie neemt de volgende bronnen mee in de onderstaande overweging: het 'Onderwijsakkoord: Samen voor het beste onderwijs' van onder andere de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs (2022), een 'Brief van de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs aan de Tweede Kamer' (31 293, nr. 620), het rapport 'Koersen op kwaliteit en kansengelijkheid: IBO Sturing op kwaliteit van onderwijs' van de Rijksoverheid (2022) en het 'Coalitieakkoord Utrecht 2022-2026 - Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat' van de gemeente Utrecht (2022).

De aanvrager verwijst allereerst naar het 'Onderwijsakkoord: Samen voor het beste onderwijs' van onder andere de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs (2022, p. 3-4), waarin drie "grote uitdagingen" in het funderend onderwijs worden benoemd, namelijk het lerarentekort, de afname van basisvaardigheden bij leerlingen, en de vraag naar meer kansengelijkheid. Het rapport acht het succesvol aangaan van deze uitdagingen een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Volgens de aanvrager ziet de Minister een noodzakelijke rol voor (onder andere) ondersteunende onderwijsprofessionals. De aanvrager haalt ook een 'Brief van de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs aan de Tweede Kamer' (31 293, nr. 620, p. 1) aan, waarin ook wordt gerefereerd aan de ondermaatse beheersing van basisvaardigheden bij leerlingen en de negatieve effecten die dit op de lange termijn kan hebben. De aanvrager stelt dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding onderdeel uitmaken van de groep ondersteunende onderwijsprofessionals die onder andere kunnen helpen bij het succesvol aangaan van de genoemde uitdagingen. De commissie volgt de aanvrager in deze stelling en constateert dat de bronnen blijk geven van een maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager beroept zich verder op het rapport 'Koersen op kwaliteit en kansengelijkheid: IBO Sturing op kwaliteit van onderwijs' van de Rijksoverheid (2022, p. 96; 113), waarin manieren om de sturing op onderwijskwaliteit en kansengelijkheid te verbeteren worden besproken. Het rapport identificeert vier basiselementen van sturing die op orde moeten zijn, waarvan 'voldoende toegeruste actoren' (i.e. de beschikbaarheid van voldoende personeel dat het onderwijs kan bieden) er één is. Het rapport vindt dat er vanwege het lerarentekort niet aan deze basisvoorwaarde wordt voldaan. Eén van de beleidsopties die wordt geopperd is om onderwijsondersteuners in te zetten, wat de werklast van de leraren kan verlagen. Ook kunnen zij door middel van extra begeleiding of de organisatie van aanvullende activiteiten helpen voorzien in de behoeften van de leerlingen. De commissie constateert dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding de functie van onderwijsondersteuner kunnen vervullen en dat de opleiding daarmee aansluit op een maatschappelijke behoefte.

Het 'Coalitieakkoord Utrecht 2022-2026 - Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat' van de gemeente Utrecht (2022, p. 26) wordt door de aanvrager aangehaald om te beargumenteren dat ook op regionale schaal een maatschappelijke behoefte bestaat aan medewerkers die kunnen helpen met het lerarentekort. De commissie constateert dat de hierin besproken doelstellingen aansluiten op degene die ook op nationaal niveau zijn gesteld. De commissie stelt vast dat de opleiding daarmee ook aansluit op een regionale maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvrager reeds op grond van het bovenstaande heeft aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Didactisch Educatief Professional.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

De commissie stelt op basis van de afbakening die de aanvrager heeft aangeleverd vast wat het verwante aanbod van de aangevraagde opleiding is. Verwante opleidingen komen inhoudelijk sterk overeen en leiden op tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Verder worden de instroomdoelgroep en de onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) meegewogen bij de afbakening.

De aanvrager stelt dat er nog geen sterk verwant aanbod bestaat. De aanvrager acht de bestaande opleiding Didactisch Educatief Professional slechts "deels verwant" omdat deze alleen in deeltijdvorm wordt aangeboden en de voorgenomen opleiding een voltijdopleiding betreft. Verder acht de aanvrager de hbo Associate degrees Educatief Professional Beroepsonderwijs (Aeres Hogeschool, Christelijke Hogeschool Windesheim, Hogeschool Rotterdam en Hogeschool van Amsterdam) en Pedagogisch Educatief Professional (aangeboden door veertien instellingen) ook "deels verwant" aan de voorgenomen opleiding. Ten slotte acht de aanvrager de onbekostigde hbo Associate degree Kinderopvang (Stichting NTI Hogeschool) "deels verwant" aan de voorgenomen opleiding.

De aanvrager gebruikt in het dossier de term "deels verwant". Deze woorden worden door de commissie begrepen als vergelijkbaar met de door de commissie gebruikte term "aanverwant".

De commissie acht de door de aanvrager aanverwant geachte hbo Associate degree Didactisch Educatief Professional sterk verwant omdat enkel de opleidingsvariant van de voorgenomen opleiding afwijkt van het bestaande aanbod. Inhoudelijk zijn de opleidingen echter vrijwel identiek en verder leiden zij op tot dezelfde beroepen. Dit weegt voor de commissie zwaar genoeg om de opleiding alsnog sterk verwant te achten. De instroom van de sterk verwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar gestegen (zie Tabel 3, bijlage 2).

Daarnaast is de commissie verder van mening dat de volgende door de aanvrager genoemde hbo Associate degrees aanverwant zijn aan de voorgenomen opleiding: Educatief Professional Beroepsonderwijs en Pedagogisch Educatief Professional. Verder is de commissie van mening dat de volgende hbo Associate degrees ook aanverwant zijn aan de voorgenomen opleiding: Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II (Fontys Hogeschool), Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn (Hogeschool Leiden en Hogeschool van Arnhem en Nijmegen), Onderwijsondersteuner Omgangskunde (Hogeschool Leiden) en Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs (Christelijke Hogeschool Windesheim en Fontys Hogeschool). De commissie acht deze opleiding aanverwant omdat zij studenten allemaal opleiden tot onderwijsondersteunende functies en daarvoor ten dele dezelfde inhoud behandelen (e.g. didactische vaardigheden). De instroom van de aanverwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar gestegen (zie Tabel 3, bijlage 2).

De commissie neemt de instroom in het onbekostigde onderwijsaanbod (zoals de hbo Associate degree Kinderopvang) niet mee in de onderstaande overweging omdat deze bij de commissie niet bekend is.

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een analyse van het aantal afgestudeerden mbo-4 studenten in de gemeente Amersfoort. De aanvrager verwacht dat er in het eerste jaar 30 studenten zullen instromen en dat dit aantal in de daaropvolgende jaren zal stijgen tot 40 studenten. De commissie acht deze prognose realistisch.

Vanaf 26/06/2023 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Hogeschool Utrecht om de hbo Associate degree Didactisch Educatief Professional in Amersfoort aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Op 03/07/2023 is er een zienswijze ingediend door de Marnix Academie.

De Marnix Academie wijst op de hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional die zij in Utrecht als deeltijdopleiding aanbiedt. Zij stelt dat de opleiding inhoudelijk sterk lijkt op de voorgenomen opleiding vanwege de aandacht voor kansengelijkheid, basisvaardigheden en burgerschapsvorming. Dit maakt dat in de ogen van de Marnix Academie de voorgenomen opleiding ook een vergelijkbare doelgroep en uitstroomprofiel kent. Omdat de voorgenomen opleiding op zeer geringe afstand wordt gevestigd van de bestaande opleiding, is de Marnix Academie van mening dat dit waarschijnlijk negatieve effecten op de bestaande opleiding Pedagogisch Educatief Professional zal hebben. Zij beschouwt dit plan als een inbreuk op de afspraak om het eerlijke concurrentievermogen tussen de instellingen te waarborgen. De Marnix Academie vermeldt verder contact te hebben gezocht met de aanvrager om samen te werken op het gebied van deze opleiding, maar dat de aanvrager hier niet op heeft gereageerd. Ook acht de Marnix Academie het logischer dat zij een voltijdopleiding Pedagogisch Educatief Professional zelf vorm zouden geven en daarbij zouden samenwerken.

De commissie heeft de aanvrager op 04/07/2023 op de hoogte gesteld van de inhoud van de zienswijze en de gelegenheid gegeven om binnen tien werkdagen na ontvangst een reactie te geven. De aanvrager heeft op 07/07/2023 gereageerd. De aanvrager geeft aan van mening te zijn dat de voorgenomen opleiding inhoudelijk afwijkt van de hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional omdat de voorgenomen opleiding zich richt op didactische en niet op pedagogische vaardigheden. Afgestudeerden van de opleiding Pedagogisch Educatief Professional worden daarmee volgens de aanvrager ook opgeleid tot wezenlijk andere beroepen, zoals in de kinderopvang. Verder stelt de aanvrager dat de instroomdoelgroep van beide opleidingen ook verschilt omdat de opleiding van de Marnix Academie in deeltijd wordt aangeboden (en daarmee beoogt werkenden te onderwijzen), waar de voorgenomen opleiding een voltijdopleiding betreft.

Wat betreft de samenwerking geeft de aanvrager aan dat zij vaker samenwerkt met de Marnix Academie, maar dat zij verschillende redenen had om hier niet voor samenwerking te kiezen. Allereerst geeft de aanvrager aan dat de voorgenomen opleiding onderdeel uitmaakt van een doorlopende leerlijn met de door de aanvrager aangeboden pabo-opleiding en de daarop aansluitende hbo master Educational Needs. Daarnaast heeft de aanvrager een werkplaats in Amersfoort waar wordt gewerkt aan het opleiden van leraren naar inclusief onderwijs. De aanvrager is van mening dat de voorgenomen opleiding hier goed op aansluit. Ten slotte is de aanvrager van mening dat er in de regio Amersfoort reeds een grote hoeveelheid vraag is naar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De commissie stelt voorop dat zij voorstander is van een goede samenwerking tussen de instellingen en betreurt dat de mogelijkheid tot afstemming voorafgaand aan de indiening van de aanvraag niet heeft geleid tot een voor alle partijen bevredigende uitkomst.

Wat betreft de inhoud van de opleiding heeft de commissie hierboven reeds geconstateerd dat de hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional aanverwant is aan de voorgenomen opleiding. De commissie constateert dat de didactische focus van de voorgenomen opleiding inhoudelijk voldoende afwijkt van de pedagogische focus van de opleiding Pedagogisch Educatief Professional. Daarbij komt ook dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding niet voor identieke beroepen in aanmerking komen (zo kunnen zij niet werken in de kinderopvang). Dit inachtnemend constateert de commissie dat de opleidingen voldoende van elkaar verschillen.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo Associate degree Didactisch Educatief Professional wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a is aangetoond, blijkt dat er voldoende ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Amersfoort heeft mogelijk enig negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod omdat de aanverwante hbo Associate degree Pedagogisch Educatief Professional van de Marnix Academie in het nabijgelegen Utrecht is gevestigd. De commissie is echter van mening dat deze opleiding overwegend een andere instroomdoelgroep

bedient. Ook is de instroom in deze opleiding substantieel genoeg om enige krimp op te kunnen vangen. De commissie is daarom van mening dat de voorgenomen opleiding geen onevenredig negatief effect zal hebben op de instroom van de bestaande opleiding.

De commissie concludeert dat er voldoende ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo Associate degree Didactisch Educatief Professional te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgestelde naam van de opleiding passend is gelet op de namen van verwante opleidingen.

Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat de aanvrager de hbo Associate degree Didactisch Educatief Professional in het Croho onderdeel Onderwijs wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage 1:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho indeling

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.

Bijlage 2:

Tabel 3: Instroom eerstejaarsstudenten in verwant bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'18-'19		'19-'20		'20-'21		'21-'22		'22-'23	
		VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT
Ad Didactisch Educatief Professional (80166)	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Groningen					22		30		28	
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden					29		51		43	
	Stichting Hogeschool Viaa (22HH), Zwolle									15	
Ad Educatief Professional Beroepsonderwijs (80167)	Aeres Hogeschool (30TX), Wageningen		16		6	16		31		19	
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle							21		27	
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam		8		14	14		22		8	
	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam		15		14	14		10	3	5	
Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II (80052)	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven		7		5	9		12		10	
Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn (80045)	Hogeschool Leiden (21RI), Leiden		4		9	8		2		2	
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen		11		14	12		9		15	
Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde (80060)	Hogeschool Leiden (21RI), Leiden		1		8	7		6		4	
Ad Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs (80098)	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle		7		12	10		1			
	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven		5		17	12		13		12	
Ad Pedagogisch Educatief Professional (80142)	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Ede		9		20	23		31		41	
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere		21		36	27		91		73	
	Driestar educatief (15BK), Gouda				78	44		51		51	
	Fontys Hogeschool (30GB), 's-Hertogenbosch		40		56	61		49		40	
	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven		65		32	17		32		27	
	Fontys Hogeschool (30GB), Sittard-Geleen				30	41		39		47	
	Fontys Hogeschool (30GB), Tilburg		51		52	55		38		26	

Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen	43	29	26	29	24					
Hogeschool INHOLLAND (27PZ), 's-Gravenhage				84	56					
Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Dordrecht					46					
Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Haarlem				45	60					
Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar (21UG), Alkmaar	13	1	41	21	41					
Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar (21UG), Amsterdam	14	11	26	5	29	19	22	34	24	30
Hogeschool KPZ (00IC), Zwolle	95	95	97	74	47					
Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	58	18	53	27	80	30	73	35	87	44
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen				29	51	60				
HZ University of Applied Sciences (21MI), Vlissingen	29	56	41	58	42					
Iselinge Hogeschool (09OT), Doetinchem		41	36	34	43					
Marnix Academie (10IZ), Utrecht				36	64					
Saxion Hogeschool (23AH), Enschede	18	37	16	29	34					
Totaal Instroom	77	482	96	677	124	741	103	1061	120	1078

Bron: DUO